

LBRIS

We know
books

© Sandu Frunză

© Editura EIKON

București, Calea Giulești 333, Sector 6,
cod poștal 031310, România

Difuzare / distribuție carte: 021 348 14 74

0733 131 145, 0728 084 802

difuzare@edituraeikon.ro

www.librariaeikon.ro

Redacția: 021 348 14 74

0728 084 802, 0733 131 145

contact@edituraeikon.ro

www.edituraeikon.ro

Editura Eikon este acreditată de Consiliul Național al
Cercetării Științifice din Învățământul Superior (CNCSIS)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
FRUNZĂ, SANDU

**Căutarea autenticității în era digitală : eseuri despre
poezie, filosofie și spiritualitate / Sandu Frunză. - București :**
Eikon, 2023

ISBN 978-606-49-1001-1

821.135.1

Editor: Valentin Ajder

Imagine coperta I: *Casa albă în noapte*, detaliu, pictură de
Van Gogh

Sandu Frunză

Căutarea autenticității în era digitală

Eseuri despre poezie, filosofie și spiritualitate

E I K O N
București, 2023

Cuprins

Cuvînt introductiv 11

**În căutarea autenticității. Filosofie și poezie
în lumea construită pe comunicare 19**

1. Filosofia, poezia și urmele sacrului 19
2. Poezia ca dimensiune și practică existențială 29
3. Filosofia și poezia sub semnul unei
conștiințe simbolice a lumii 36

**Condiția umană și sacrul în epoca digitală
din perspectiva ontologiei sacrului propusă
de Mircea Eliade 41**

1. O filosofie a sacrului pentru
omul tuturor timpurilor 42
2. Căutarea centrului și situarea în rețea 45
3. Spațiul sacru și spațiul virtual 52
4. Mitul și povestirea ca experiențe
ale omului erei digitale 57
5. Dincolo de nostalgia originilor 61

**Tehnici meditative
în căutarea echilibrului și autenticității 64**

1. Inițiere și reunificare existențială 64
2. Dimensiunea fizică și tehnicile corporale
ale inițierii 67
3. Iubirea și modelarea dimensiunii sociale 73
4. Meditație și inițiere în regăsirea
dimensiunii personale 82

5. Contemplare și regăsire pe dimensiunea spirituală	86
6. Spre o abordare existențială în căutarea autenticității	89
Comunicarea iubirii în societatea de consum.....	91
1. Introducere la comunicarea iubirii.....	91
2. Iubirea și comunicarea de responsabilitate socială	93
3. Iubirea și condiția umană.....	100
4. Celebrarea iubirii	105
5. Iubirea este o valoare cardinală	109
Consilierea filosofică – un instrument util pentru căutarea autenticității în viața noastră cotidiană	110
1. Consilierea filosofică – un răspuns la sentimentul crizei trăit de omul contemporan.....	110
2. Clientul ca partener de dialog în consilierea filosofică.....	114
3. Consilierea filosofică într-o cultură a iubirii.....	121
3.1. Dimensiunea fizică: dialogul despre iubire și sexualitate	123
3.2. Dimensiunea spirituală: dialogul despre iubire și spiritualitate.....	130
4. Consilierea filosofică și iubirea ca filosofie de viață.....	134
Inteligența Culturală, Inteligența Spirituală și consiliere în era Inteligenței Artificiale.....	137
1. Condiția umană în epoca dezvoltării Inteligenței Artificiale.....	137
2. Fețe ale Inteligenței umane	140
3. Provocările aduse de Inteligența Artificială.....	144

4. Inteligența Culturală și Inteligența Spirituală.....	
5. Comunicare, Consiliere și Leadership.....	
5.1. O nouă filosofie managerială.....	
5.2. O nouă filosofie a succesului.....	
6. Pe terenul diversității culturale	

Bibliografie.....

JURDIA | We know books
Journal for the Study of Religions and Ideologies, vol. 15, issue 45 (Winter 2016): 162-178.

Sandu Frunză, „Human Condition and the Sacred in the Digital Era”, *Journal for the Study of Religions and Ideologies*, vol. 18, issue 52 (Spring 2019): 156-169.

Sandu Frunză, „Meditation Techniques in the Quest for Balance and Authenticity”, *Journal for the Study of Religions and Ideologies*, vol. 20, issue 59 (Summer 2021): 3-18.

Sandu Frunză, „Communication of Love in the Consumer Society”, *Journal for the Study of Religions and Ideologies*, vol. 21, issue 63 (Winter 2022): 34-46.

Sandu Frunză, „Philosophical Counseling - A Useful Tool for Our Daily Life”, *Journal for the Study of Religions and Ideologies*, vol. 21, issue 61 (Spring 2022): 97-114.

Sandu Frunză, „Cultural Intelligence, Spiritual Intelligence and Counseling in the Age of Artificial Intelligence”, *Journal for the Study of Religions and Ideologies*, vol. 22, issue 64 (Spring 2023): 80-95.

Redau aceste texte comunității mele de posibili cititori cu gândul că ar putea fi și pentru ei un bun îndemn la reflecție și la căutarea autenticității. Volumul de față apare cu un aport financiar din Grantul SEED, pus la dispoziție pentru dezvoltarea mea personală și profesională de Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării din cadrul Universității Babeș-Bolyai. Mulțumesc tuturor celor implicați în sprijinul materializării acestui proiect de suflet. În mod special editorului Valentin Ajder și echipei sale de profesioniști.

În căutarea autenticității. Filosofie și poezie în lumea construită pe comunicare

1. Filosofia, poezia și urmele sacrului

Omul contemporan se simte captiv dezvoltării tehnologice, raționalizării acțiunii, secularizării vieții comunitare, destructurării trăirilor sale legate de ceilalți sau de lumea înconjurătoare etc. Deși acestea îi aduc o calitate sporită a vieții, fiecare dintre ele sînt percepute, pe de o parte, ca forme de înstrăinare, iar pe de altă parte ca provocări pentru alegerea unui nou mod de situare în raport cu preferințele personale și cu ofertele foarte variate ce le pune la dispoziție comunitatea în care a decis să trăiască. Se naște pe acest fond o nouă cultură bazată pe nevoia de comunicare și pe nevoia de realizare personală. Noile practici culturale sînt cel mai adesea legate de cultivarea constantă a necesității asumării unui nou tip de gîndire. În acest context se dezvoltă noi practici ale comunicării ce privesc comunicarea interpersonală, comunicarea instituțională, comunicarea cu lumea naturală și cu forme ale manifestării cosmice.

Este vorba de o nouă cultură a prezenței în spațiul public, care nu înlocuiește religia, dar răspunde unor necesități care altă dată erau apanajul religiei. Această posibilă apropiere de religie, deși nu este întotdeauna relevantă sub aspect gnoseologic, poate să sugereze perspectiva din care am putea citi această nevoie de autenticitate înscrisă de tot mai mulți indivizi în povestea vieții lor sau în povestea pe care ar dori să o trăiască, să îi

LRDIS | We know
| Real

dea viață. Trebuie să sesizăm că este vorba aici de un anumit tip de sacralitate pe care îl reclamă nevoia de comunicare a omului postmodern. Pe lângă comunicarea înțeleasă ca știință, pe lângă comunicarea ce stă sub semnul reflecțiilor și practicilor teologice, putem observa că se afirmă tot mai mult și necesitatea unei comunicări existențiale mai speciale. Ea face apel la redescoperirea semnificațiilor ultime ale existenței și la înscrierea relațiilor dezvoltate de ființa umană în interiorul fluxului de semnificații pe care îl aduce o situație autentică în lume. Această căutare pune cultura contemporană într-o nouă lumină. Ea presupune o deschidere ce poate fi asociată cu chiar situația permanentă într-o lumină pe cât de cotidiană pe atât de suprafirească. Nu doresc să sugerez aici că poezia se opune tehnologiei, ci mai degrabă să relev nevoia de poezie a unei ființe umane deja supusă unei invazii tehnologice, cu efecte cel mai adesea benefice, chiar dacă tehnologia poate fi folosită și în scopuri contrare celor dezirabile. Poezia intră în practicile comunicării pe care omul contemporan nu le mai poate eluda. El poate să se sustragă acestora, dar nu mai poate să îi ignore rolul benefic în trăirea unei vieți bune.

Forma cea mai complexă a practicilor comunicării în registru cultural este filosofia. Tocmai de aceea, o dată ce am decis că sensul lumii actuale poate fi descoperit în domeniul comunicării am ajuns să consider că filosofia trebuie să își găsească formele sale de expresie cele mai adecvate omului contemporan. Pentru a îndeplini funcția foarte importantă pe care trebuie să o aibă în societatea bazată pe comunicare, filosofia trebuie să își valorifice potențialul său intrinsec. Atunci când vorbim despre criza filosofiei, cel mai bine ar fi să o tratăm în maniera unei crize a subiectului. În loc să vorbim despre „criza” sau chiar „moartea filosofiei”, „o

strategie mai potrivită... ar trebui găsită într-o hermeneutică a povestirii care urmărește să ne ofere un model alternativ al identității de sine”.¹ Filosofia trebuie să își amintească, să își descopere și să își spună povestea ei, mereu reînnoită. Una dintre cele mai convingătoare istorisiri despre filosofie este cea care o asociază cu comunicarea, adică cu structura esențială a lumii postmoderne și mai ales a erei digitale. Această realitate aproape metafizică a comunicării se bazează pe una dintre trăsăturile esențiale ale ființării postmoderne, pe care trebuie să o înțelegem atât ca nevoie de comunicare, ca resimțire a unei lipse a comunicării, cât și ca pe o construcție structurală a comunicării.

Încă din anii 1990, Aurel Codoban ne învăluia în discursul misterios al filosofiei ca gen literar, încercând să ne convingă de faptul că mutațiile ce au loc în filosofie obligă filosofia să se reorienteze dinspre reflecția asupra cunoașterii înspre analiza limbajului și a comunicării. În acest context, filosofia urma să renunțe, în cea mai mare parte, la formele de expresie cultivate pînă atunci și să utilizeze un limbaj apropiat de cel de tip literar.² Nu era

---

¹ Richard Kearney, „Ethics of the Narrative Self”, în Massimo Verdicchio and Robert Burch (eds.), *Between philosophy and poetry: writing, rhythm, and history*, (New York: Continuum, 2002), 91.

² Contextul cultural descris de Aurel Codoban este unul al alexandrinismului cultural, specific comunităților din Alexandria, din perioada anterioară nașterii creștinismului, context cultural caracterizat prin sincretism și căutare de noi forme de coagulare a expresiei culturale. Aurel Codoban, *Filosofia ca gen literar*, (Cluj-Napoca: Editura Dacia, 1992). Fenomenul este unul specific creației culturale postmoderne și face posibilă construcția acestui tip de cultură, așa cum putem vedea în Peter van der Veer, „Syncretism, multiculturalism and the discourse of tolerance”, *Journal for the Study of Religions and Ideologies*, vol. 2 issue 5

UBDIO | We know books

vorba aici de o propunere de literaturizare a filosofiei în contextul discuțiilor privind „moartea filosofiei”, ci de credința autorului că într-un context în care „pe cerul filosofic tema comunicării și a limbajului se arată în plină strălucire, filosofia se cuvine să își încerce autodefinirea ca o practică a semnificării, ca un discurs cultural”.³ Nu se încalcă aici autonomia filosofiei, nici nu se fixează obligația de a renunța la limbajul conceptual în favoarea celui poetic, nici nu se refuză filosofiei un discurs specific propriu. Ceea ce ne interesează în situația de față este faptul că este vorba, în special, despre o reîntoarcere a filosofiei spre deciptarea semnificațiilor, spre potențarea lor și spre comunicarea semnificațiilor.

O înțelegere mai nuanțată a acestei perspective poate fi realizată dacă ne amintim de faptul că Gabriel Liiceanu lega filosofia de o dimensiune esențială ce ține de condiția umană: nevoia de a apela la interogațiile și răspunsurile care să ne deschidă accesul la anumite dimensiuni de profunzime ale existenței, ale formării noastre și ale modului în care ne situăm în lume.⁴ Pentru a atinge aceste dimensiuni, Aurel Codoban propune instrumentarul unei raționalități semnificante, care fără a

---

(2003): 4-20. Această valorizare a pluralismului în relație cu redefinirea tradiției și a unității nu duce la relativism, ci la o îmbogățire spirituală, culturală și morală, după cum putem vedea în Antonio Sandu, Oana Mariana Ciuchi, „Affirmative dimensions of applied ethics. Appreciative therapies”, *Revista de Cercetare și Intervenție Socială*, Vol. 30 (2010): 53-62.

³ Aurel Codoban, *Filosofia ca gen literar*, (Cluj-Napoca: Editura Dacia, 1992), 13.

⁴ Gabriel Liiceanu, *De ce filosofie?*, Curs inaugural la Facultatea de Filosofie, Universitatea din București, joi, 1 octombrie, 2009. Video: <https://www.youtube.com/watch?v=6lnJIZ-4IsU>

se opune raționalității operaționale, aduce un nou mod de raportare la existență, la cunoaștere și comunicare. Apelul la genul literar este utilizat nu ca un îndemn de transformare a filosofiei în literatură, ci ca o modalitate de aducere a filosofiei spre un discurs care să reflecte realitatea ultimă făcînd-o accesibilă vieții de zi cu zi și unui limbaj cu o cât mai mare expunere la cotidian. Avînd în vedere că Aurel Codoban este și un filosof al religiilor⁵ crescut la școala de gîndire a lui Mircea Eliade, putem sesiza că relația dintre filosofie și literatură este asemănătoare cu cea dintre studiile religioase și literatură. Excelente analize în acest sens pot fi urmărite în reflecțiile Mihaelei Paraschivescu asupra lui Eliade. Sesizăm că în filosofie, ca și în cazul studiilor religioase, apropierea de literatură se face concomitent cu diferențierea în raport cu aceasta, deoarece „literatura evocă lumi imaginare urmînd propriile lor legi”.⁶

Astfel, păstrînd autonomia domeniilor creației, filosoful nu propune filosofia ca substitut pentru religie, așa cum nu transformă filosofia în literatură, ci practică o filosofie de gen literar: „Tematizarea comunicării și limbajului aduce o modificare destul de profundă pentru ca apropierea estetică a filosofiei de literatură să nu mai fie o problemă. Făcînd din semnificativ cea mai înaltă

---

⁵ Relația dintre comunicare și religie la Aurel Codoban poate fi urmărită în: Sandu Frunză, „The relational individual in a communication built society. Towards a new philosophy of communication”, *Transylvanian Review*, vol. XX, No. 3, (Autumn 2011): 140-152; Sandu Frunză, „Does communication construct reality? A New Perspective on the Crisis of Religion and the Dialectic of the Sacred”, *Revista de cercetare și intervenție socială*, vol. 35 (2011): 180-193.

⁶ Mihaela Paraschivescu, *Reading Mircea Eliade in America*, Preface by Rodica Mihăilă, (Iași: Institutul European, 2015), 80.

URDIS | We know books

categorie a raționalului, noua tematizare filosofică nu mai distinge ierarhic între cunoașteri sau între valori. În plus, nu ca valoare sau cunoaștere este filosofia apropiată literaturii și îndepărtată de știință în cultura contemporană, ci ca practică a semnificării, ca discurs”.⁷

Discursul filosofic aduce, de fapt, un nou tip de înțelegere a raționalității. Este vorba despre o raționalitate lărgită în care logica și abstractizarea este însoțită de imaginar și de simbolizare. În felul acesta, preocuparea pentru construcția conceptuală are printre finalitățile sale și aducerea la lumină a semnificațiilor. Ar fi bine să spunem chiar că este vorba despre o punere a omului în lumina semnificațiilor. Atunci când vorbim aici de „dimensiune”, cred că cea mai adecvată formă de înțelegere a ei este cea pe care o putem găsi la Heidegger în afirmația: „esența Dimensiunii este conferirea intervalului, adică a înălțării către cer ca o coborâre înspre pământ, conferire ajunsă în lumină și astfel pe deplin măsurabilă”.⁸ În filosofia lui Aurel Codoban, această punere în lumină este esența comunicării. Pornind de aici toate celelalte forme particulare se nasc ca o modalitate de întâlnire a formei fundamentale a comunicării, cea care îl pune pe om în lumina semnificațiilor.

O asemenea practică a comunicării poate fi identificată și în dorința heideggeriană de a ne apropia de afirmația lui Hölderlin: „în chip poetic, locuiește omul pe acest pământ”.⁹ Punând problema relației dintre poetic și locuire, Heidegger consideră că cele două nici

⁷ Aurel Codoban, *Filosofia ca gen literar*, 15.

⁸⁸ Martin Heidegger, *Originea operei de artă*, traducere și note Thomas Kleininger, Gabriel Liceanu, Studiu introductiv Constantin Noica, (București: Humanitas, 1995), 208.

⁹ Martin Heidegger, *Originea operei de artă*, 207.

nu se suprapun, nici nu se exclud, ci „abia creația poetică este cea care face ca locuirea să fie o locuire”.¹⁰ Ce ar trebui să însemne „a locui poetic”? Una dintre semnificații este aceea de „a te situa în prezența zeilor și a trăi uimirea în fața apropierei esenței lucrurilor”.¹¹ Discutăm aici despre zei într-un context mai larg în care, pentru Heidegger, „Religia înseamnă, după cum o spune cuvântul, o legătură cu puteri, forțe și legi, care depășesc capacitatea omului”.¹² Această reîntoarcere spre entități semnificative și spre izvorul semnificației ultime este cea care dă seama asupra poeziei și a locuirii în chip poetic. În această perspectivă putem înțelege constatarea lui Otto Pöggeler că, la Heidegger, creația poetică este o experiență a sacrului, este o modalitate de întâlnire a omului cu zeii, este un teritoriu pe care omul și zeii pot să fie ceea ce ei sînt cu adevărat.¹³ Poezia „este ctitorie a ființei împlinită cu ajutorul cuvîntului”.¹⁴ De aici relația strînsă cu limba, cu locuirea în limbă și dezvoltarea limbii ca deschidere spre dialog. Omul ca *dasein*, se situează, astfel, într-o deschidere spre ființă și spre comunicarea ființei.

Este util aici să facem apel la una dintre interpretările la filosofia lui Heidegger, care aparține lui Babette E. Babich. Ea marchează filosofia heideggeriană ca un nou început al gândirii, a unei gândiri care readuce secolul XX la forme ale reflecției care obligă filosofia să se reîntoarcă asupra ei însăși. În această auto-privire interioară, filosofia se redescoperă, ca în oglindă, în

¹⁰ Martin Heidegger, *Originea operei de artă*, 201.

¹¹ Martin Heidegger, *Originea operei de artă*, 231.

¹² Martin Heidegger interviewed by Thai monk Bhikkhu Maha Mani (1963), Video: <http://www.allreadable.com/59f6BBvP>

¹³ Otto Pöggeler, *Drumul gândirii lui Heidegger*, Traducere de Cătălin Cioabă, (București: Humanitas, 1998), 179.

¹⁴ Martin Heidegger, *Originea operei de artă*, 231.

calitatea ei de iubire de înțelepciune. Însă, Babette E. Babich ne cere să sesizăm că, la Heidegger, iubirea nu mai este tipul de dorință desemnată prin termenul *philia*, ci are conținuturile iubirii ce este exprimată prin termenul *eros*, care cuprinde un tip special de dorință. Babich consideră că ceea ce este definitoriu pentru dorință în înțelegerea heideggeriană este că iubirea de *sophon* devine '*philosophia*', sub presiunea lui Eros.¹⁵ În această situație dilematică a relației dintre *eros* și *philia*, edificatoare mi se pare a fi explicația lui Lou Marinoff, care ne semnalează că, în cultura greacă antică, termenul erotic se referea nu numai la sexualitate, ci și la toate celelalte dorințe trupești. El constată că restrângerea acestei semnificații generale a termenului are loc în context religios, îndeosebi sub presiunea Creștinismului, fiind parte a unei forme de control al comportamentului social. Astfel, pînă azi, „iubirea erotică înseamnă iubirea de natură sexuală și presupune conotații referitoare la atracție, ispitire, mistică, hormoni și magnetism animalic”.¹⁶ Trebuie să avem aici în vedere tipul special de dorință pe care asocierea sub semnul lui Eros îl cultivă. Iubirea pusă împreună cu înțelepciunea, pe lângă faptul că se află sub protecția fascinantei figuri mitologice a lui Eros, are la bază și faptul că *eros* și *philia* se află într-o anumită intimitate în limba greacă.¹⁷

¹⁵ Babette E. Babich, *Words in Blood, Like Flowers. Philosophy and Poetry, Music and Eros in Hölderlin, Nietzsche, and Heidegger*, (Albany: State University of New York Press, 2006), 5.

¹⁶ Lou Marinoff, *Întrebări fundamentale. Filosofia îți poate schimba viața*, Traducere de Oana Zamfirache, (București: Editura Trei, 2013), 236.

¹⁷ Babette E. Babich, *Words in Blood, Like Flowers. Philosophy and Poetry, Music and Eros in Hölderlin, Nietzsche, and Heidegger*, (Albany: State University of New York Press, 2006), 5.

Pentru o construcție cât mai adecvată a locului și rolului filosofiei în raport cu alte forme ale exprimării simbolice cum ar fi poezia sau religia, din experiența heideggeriană a juxtapunerii filosofiei cu poezia trebuie să reținem observația lui Paul Ricoeur potrivit căreia poezia nu funcționează ca un ornament pentru reflecția filosofică, așa cum filosofia nu trebuie concepută ca o traducere în limbaj abstract a conținuturilor poetice. Mai degrabă „Poemul și aforismul filosofic sînt într-un acord reciproc de rezonanță care ține cont de diferența lor”.¹⁸ Un orizont comun în care, în diferența lor, cele două se întîlnesc este cel al iubirii. Ca dimensiune intrinsecă a filosofiei și poeziei, iubirea pare să se împărtășească din iubirea *agape*. Ambele pot să recurgă la practici discursive care să privilegieze iubirea de tip *eros* sau *philia*, dar lor le este proprie ca dimensiune intimă iubirea înțeleasă ca *agape*. Această iubire apropiată de spiritualitate și sacralitate este reflectarea a ceea ce oferă filosofia și poezia ca dimensiune, în sensul heideggerian al dimensiunii, de care am amintit. Acest dat comun, însă, este proiectat de către filosofie și poezie, în moduri diferite în oglinda minții și sufletului ființei umane.

În cultura antică puteam sesiza că filosofia putea să fie asociată cu un mod de viață, în sensul că era concepută ca și cum ar avea puterea de a influența viața oamenilor, comportamentul acestora, alegerile lor de viață.¹⁹ Nici filosofiei și nici poeziei nu le mai acordăm

¹⁸ Paul Ricoeur, *The Rule of Metaphor. The creation of meaning in language*, Translated by Robert Czerny with Kathleen McLaughlin and John Costello, SJ, (London and New York: Routledge, 2004), 367.

¹⁹ Pierre Hadot, *Philosophy as a Way of Life. Spiritual Exercises from Socrates to Foucault*, Edited with an introduction by Arnold I.

puterea de a influența în mod decisiv, nici negativ și nici pozitiv, viața omului modern. Așa cum știm, în societățile actuale, filosofia și-a pierdut, în cea mai mare măsură, acest rol, o parte din atributele ei fiind moștenite de către religie. Religia se dovedește și azi un factor ce poate influența destinul indivizilor și comunităților, poate forma mentalități, poate oferi viziuni asupra lumii, poate modela alegerile omului în variate decizii ale vieții, de la cele mai rarefiate din punct de vedere spiritual, la cele mai prozaice, cum ar fi, de exemplu, influențarea orientării spre consum și aspecte ale comportamentului consumerist.²⁰ Nu în competiție cu religia, ci ca mod de reafirmare a propriei identități, filosofia trebuie să își redobândească acest exercițiu al filosofiei ca mod de viață, a filosofiei ca gândire aplicată, deoarece nu mai putem face abstracție de faptul că „temele actuale ale filosofiei presupun aducerea explicită, articulată și reflexivă în actualitate a provocărilor existențiale și istorice în acțiune”.²¹

Poezia este o sursă de semnificații existențiale pentru filosofie, chiar și azi când „mai mult ca oricând, trăim într-o societate construită la nivel simbolic cu

---

Davidson, Translated by Michael Chase, (Oxford: Blackwell, 1999).

²⁰ Ștefan Cojocaru, Daniela Cojocaru, Constantin Bragaru, Raluca Purcaru, „The Influence of Religious Affiliation of Vulnerable Families on Their Investments and Consumption Secondary Analysis of a Program Evaluation”, *Revista de Cercetare și Intervenție Socială*, Vol. 35, (2011): 93-107.

²¹ Istvan Kiraly V., „A (Possible) Forum for Freedom: Faculty of Philosophy, Chair Philosophy and Applied Philosophy – A Lecture on Philosophy without Thinker”, *Philobiblon - Transylvanian Journal of Multidisciplinary Research in Humanities*, Vol. XIX No. 1 (2014).

instrumente ale comunicării mediatice”.²² Poezia mai poate fi recunoscută, încă, drept o purtătoare autentică a sacralului. E adevărat că acest sacru pare a fi tot mai fragmentat de presiunea cotidianului în care este incorporat. Nici creația vizuală, nici comunicarea mediatică, nici măcar filosofia nu mai pot azi să dea un sens totalizator. Tocmai de aceea, într-o manieră pe care ne-o sugerează Emmanuel Levinas²³, ar trebui să abandonăm orientarea spre totalitate și totalizare și să ne atașăm în mod clar infinitului și nevoii de a face recognoscibil Infinitul pe chipul Celuilalt. O asemenea explorare de profunzime, care îl aduce pe celălalt ca locuitor al lumii noastre este propusă de situarea poetică a omului în lume. Privită printr-o conștiință filosofică a lumii, poezia este o formă a aducerii împreună în orizontul semnificațiilor infinite ale înțelmirii.

2. Poezia ca dimensiune și practică existențială

Evadarea în lumea fantasticului, a misterului sau a magicului a devenit pentru omul contemporan un instrument cultural de ieșire din realitatea cotidiană, dar o ieșire ce are ca scop ultim îmbunătățirea ei. Este o atitudine pe care atât omul din afara occidentului, cât și omul culturii occidentale o împărtășesc ca o istorie comună în care preocuparea mentală și trăirea se întâlnesc. Această atitudine culturală comună este și azi un loc bun al medierii dintre diferitele opțiuni pentru o

---

²² Iulia Grad, „Ethical Perspectives on Mediated Communication”, *Journal for the Study of Religions and Ideologies*, vol. 14, issue 41 (Summer 2015): 224-242.

²³ Emmanuel Levinas, *Totality and Infinity: An Essay on Exteriority*, Translated by Alphonso Lingis, (Pittsburgh, PA: Duquesne University Press, 1969).